

Eugen SIMION

Thierry de Montbrial sau despre figura spirituală a unui om al cunoașterii (II)

Abstract

Cea de-a doua parte a portretului pe care Academicianul Eugen Simion îl face figurii spirituale a lui Thierry de Montbrial vorbește despre conceptul de „identitate națională” pe care cunoscutul matematician, economist și politolog l-a avut în vedere. Ca eseist, mondiologul s-a dovedit a fi un om al sintezei, al modelelor, un artist al portretelor, ce a construit având la bază gândirea sa matematică și, astfel, a dat lucrărilor sale o amprentă a rigorii.

Cuvinte-cheie: *Thierry de Montbrial, identitate națională, eseist, rigoare.*

The second part of Academician Eugen Simion’s portrait on the spiritual figure of Thierry de Montbrial goes on talking about the concept of “national identity” such as it is treated by the famous mathematician, economist and politologist. As an essayist, the globalist specialist was a man of synthesis, models, an artist of portraits, who built on his mathematical basis and therefore did not lack rigor in his works.

Keywords: *Thierry de Montbrial, national identity, essayist, rigor.*

Alexandru ZUB

Discours historique et relativisme postmoderne

Abstract

În cadrul conferințelor de anvergură europeană, inițiatorii proiectului Penser l’Europe au pus și problema modului de predare a istoriei în zilele noastre. În cadrul crizei științelor umaniste, semnalată în urmă cu câteva decenii de istoricul englez J.H. Plumb, sarcina istoricului și a istoriografiei nu este deloc ușoară. Pe lângă dezvăluirea trecutului și a aprofundării cunoașterii de sine a omului, istoricul trebuie să găsească sensuri și adevăruri. O întreprindere tragică după Herman Hesse (și alți gânditori europeni precum A. J. Toynbee, Paul Valéry), deoarece în cadrul haosului pe care-l reprezintă istoria trebuie să crezi în puțința de a găsi ordine și sens. Istoria cantitativă, istoria serială, „cliometria” – iată câteva din tendințele cercetării istoriografice din secolul trecut și secolul nostru.

Cuvinte-cheie: *Penser l’Europe, problemele istoriei, istoriografia, predarea istoriei în școală, Nicolae Iorga.*

As part of conferences of European far-reaching, the initiators of Penser l’Europe project have put the issue of how to teach the history nowadays in the schools. In the framework of humanities crisis, decades ago signaled by the English historian J.H. Plumb, historian’s tasks and historiography issues are not easy. Besides revealing the past and deepening the self-knowledge of human being, the historian must find

meanings and truths. That is a tragic activity, as Herman Hesse thinks (near other European thinkers such as A. J. Toynbee and Paul Valéry), because inside the chaos that the history is representing a historian must find order and meaning. The quantitative history or cliometrics and the serial history – there you have some historiographical researches and trends of the last century and our century.

Keywords: *Penser l'Europe, History issues, Historiography, teaching history at school, Nicolae Iorga.*

Ion DUMITRU

Hans Bergel la 90 de ani

Abstract

Articolul lui Ion Dumitru despre Hans Bergel prezintă o scurtă biografie a scriitorului german de prestigiu, cu origini românești, biografie ce include și activitatea profesională a acestuia. Adaptorul aduce un omagiu, la aniversarea a 90 de ani de viață, scriitorului care a supraviețuit lagărelor comuniste române, urmării de către serviciile secrete române dincolo de granițele României, și care a colaborat cu faimosul post de radio Europa Liberă. Activitatea lui Hans Bergel, între altele, se referă și la imaginea pe care o au germanii despre români și, invers, românii despre germani.

Cuvinte-cheie: *Hans Bergel, verticalitate, Europa Liberă.*

Ion Dumitru's article on Hans Bergel introduces us to a short biography of a prestigious German writer whose origins are Romanian, and that is inclusive of the latter's professional activity. The intention is to pay homage to the writer's 90th anniversary, to a human who survived Romanian communist imprisonment, Romanian secret services' harassment beyond the Romanian borders, and who worked with the famous Radio post, Europa Liberă (Free Europe). Hans Bergel's activity refers among others to the image Germans have about Romanians and viceversa.

Keywords: *Hans Bergel, verticality, Europa Liberă (Free Europe).*

Nicoleta IFRIM

Forme ale „dez-identificării” în scriitura diaristică postdecembristă: de la dialogul scriptural cu Vestul la reconstrucția identitară

Abstract

Luând ca bază conceptul lui Muñoz de „dezintencificare”, aplicat dinamicii transculturale contemporane, lucrarea noastră se concentrează pe redarea unei identități a scrierii memorialistice din literatura de după 1989, scoțând în evidență formele scripturale de relaționare între profilul individual al scriitorului de jurnal și reînvierea „mnemonică” a istoriei personale – o oglindă ce surprinde identitatea și prin care se

redefinește experiența occidentală. Cele două jurnale supuse analizei, *Berlinul meu e un monolog* al scriitoarei Nora Iuga și *Cu ochii pe mine* al lui Florin Manolescu, scot la iveală strategii de identificare prin care naratorul se pune pe sine la răscrucea dintre istorie și discursul cultural occidental.

Cuvinte-cheie: dezidentificare, scriere memorialistică, epoca totalitarismului și post-totalitarismului, Nora Iuga, Florin Manolescu.

Based on Muñoz's concept of 'disidentification' applied to contemporary transcultural dynamics, our paper focuses on reshaping identity within the memoir writing in Romanian literature after 1989 by pointing out the scriptural forms of relating the diarist's individual profile to the

'mnemonic' revival of personal history – a identity-focused glass through which Western experience is redefined. The two diaries analysed, Nora Iuga's *Berlinul meu e un monolog* and Florin Manolescu's *Cu ochii pe mine*, convey identification strategies through which the narrator places her/himself at the crossroads of both History and Western cultural discourse

Keywords: disidentification, memory writing, totalitarian and post-totalitarian epoch, Nora Iuga, Florin Manolescu.

Doina MARCU MATEI

Aservirea elitei intelectuale în epoca realismului-socialist – înregimentări asumate (perioada 1949-1965)

Abstract

Comunismul a reprezentat o mare promisiune finalizată într-un vis urât. Obediența a devenit de mare importanță. Crima a devenit legală în numele idealurilor comuniste. Trădarea o virtute. Fațada procesului politic a făcut din moarte un lucru comun. Oamenii și-au pierdut idealurile pe parcurs. Războiul rece a rupt Europa care suferea pe atunci consecințele războiului devastator. Cuvintele erau alese și folosite în presă cu grijă. Clișeele identifică voința, identitatea națională. Au fost folosite în exces.

Cuvinte-cheie: promisiune, obediență, trădare, consecințe, presă, cuvinte, clișee.

Communism represented a great promise that materialized as a most horrible dream. Being obedient was of utmost importance. Murder became legal in the name of the communist ideals. Betrayal became a virtue. The facade of political trial made death a common place. People lost their ideals on the way. The Cold War split Europe then still suffering the consequences of a devastating war. Words were carefully chosen and used in the press. The cliches were the will and the national identity. They were really overused.

Keywords: promise, obedient, betrayal, words, press, cliches.

Irina Iuliana DRĂGHIEA

Agresivitatea limbajului sau despre pamflet

Abstract

O caracteristică înspăimântătoare a epocii în care trăim este agresivitatea, manifestată sub toate aspectele ei, de la agresivitatea psihică și verbală până la cea fizică. Se presupune că trăim într-o epocă modernă, evoluată, dar, se pare că trecem printr-o perioadă de acut declin moral. Iar acest lucru se reflectă în cotidian. Viața ne este intoxicată prin intermediul emisiunilor, al programelor TV, uneori și în plină stradă, cu tot felul de situații conflictuale, evident negative, plecând de la imagini denigrante până la limbajul ce depășește cu mult limita bunului-simț. Limbajul agresiv este tot mai frecvent folosit prin intermediul mass-media, iar pentru a evita repercusiunile legislației CNA, acest limbaj este camuflat sub denumirea de pamflet. Este normal ca insulta, injuria, invectiva să fie acoperite de acest termen!? Ne vom axa observațiile pe semnificațiile termenul pamflet, pe accepțiunile conotate în viața reală, cât și pe modul abuziv în care este folosit, în momentul de față, acest termen. Autori precum Ruxandra Cesereanu, Dorin N. Uritescu, Cătălin Mihuleac sunt printre cei care au acordat o atenție deosebită pamfletului, cât și limbajului agresiv.

Cuvinte-cheie: pamflet, limbaj agresiv, satiră, polemică.

A terrifying feature of our times is aggression, aggression in all its forms, whether we are talking about physical, psychological or verbal aggression. Supposedly we live in a modern age, evolve, but it seems like we go through a period full moral decline, and this is reflected in each newspaper. Our life is poisoned by all kinds of shows, TV programmes with all sorts of negative elements, starting from the pictures denigrating to the language that goes far beyond the limits of common sense. Aggressive language is increasingly being used by public media and to escape the repercussions of the CNA legislation, this language is camouflaged as the pamphlet. Is it normal that insult, injury, invective to be covered by this term!? We will focus on what the term pamphlet means, on the real significance of the term and how it is improperly used at the moment. Authors like Ruxandra Cesereanu, Dorin N. Uritescu, Cătălin Mihuleac are among those who have paid particular attention to the pamphlet, and aggressive language.

Keywords: the pamphlet, aggressive language, satire, controversy.

L'arche orientale du naos comme lieu de communication du sacré dans des églises moldaves (XVe–XVIe siècles)

Résumé

Acest articol examinează una din problemele corespunzătoare programului iconografic al traveei ce unește absida cu naosul. Acest prag al spațiului sacru dezvăluie, în monumentele Moldovei din secolele XV–XVI, o utilizare a temelor curențe în iconografia bizantină târzie, dar într-o manieră totuși flexibilă și elevată. Abundența subiectelor teofanice sugerează că ambientul teologic local era la curent cu simbolismul liturgic avansat prin spiritualitatea bizantină târzie și că aveau în vedere marile arcade ce unesc melcul cu pendantivele ca un loc în mod direct legat de comuniune, gestionat de ceea ce se află dedesubtul unei maiestuoase izbucniri a prezenței divine.

Cuvinte-cheie: *Moldova, secolele XV–XVI, iconografie, liturghie.*

Cet article examine un des problèmes liés au programme iconographique de la travée qui unit l'abside avec le naos. Ce seuil de l'espace sacré dévoile, dans les monuments Moldaves du XVe–XVIe siècle, un emploi des thèmes courants dans l'iconographie byzantine tardive, mais d'une manière néanmoins flexible et élevée. L'abondance des sujets théophaniques suggère que le milieu théologique local était au courant avec le symbolisme liturgique avancé par la spiritualité byzantine tardive et qu'il envisageait les grandes arches unifiant la conque avec les pendentifs comme un endroit directement lié à la communion, administré de ce fait en-dessous d'un majestueux éclat de la présence divine.

Mots-clés: *Moldavie, XVe–XVIe siècle, iconographie, liturgie.*

Mihail TEACĂ

Noi perspective asupra relației Stat – Biserica Ortodoxă în România europeană

Abstract

Lucrarea abordează teme de doctrină bisericească, având convingerea fermă că există, poate că din păcate, o mare diferență între credința în Dumnezeu și instituția numită biserică. Nu-mi propun să fiu un atacator al bisericii, considerând că sunt suficienți și aceștia, ci voi prezenta doar, argumentat, corect, fără patimă, rolul Bisericii Ortodoxe Române în societatea românească actuală.

Cuvinte-cheie: *postmodernism, cultură, identitate, construcția și integrare europeană, adaptare, organizare, performanță.*

The present paperwork approaches themes of church doctrine, based on the firm conviction that unfortunately there is a big difference between the faith in God and the trust in the entity called church; my goal is not to become just another attacker of the church, given that there are already enough of those, but I shall argue in a correct manner and without passion on the role that the Romanian Orthodox Church played so far in the nowadays Romanian society.

Keywords: *postmodernism, culture, identity, European construction and integration, adaptation, organization, performance.*